םבר לה ¢כר"ש דאמר יוצא דופז ולד מעליא

הוא יודלא כר' יוחנן במחוסר זמן סבר לה

יכרבי שמעון בן יהודה יתום כגון שהשלח י

קיים ור' יהושע למעמיה דאמר אפילו שחמ

את אמו והשלח קיים אין זה יתום העיד רבי

ישמעאל בן סתריאל מערקת לבינה לפני

רבי במקומנו מפשיטין את המתה ומלבישין

את החי אמר רבי נתגלה מעמא של משנתינו

חזירין שבמקומנו יש להם ששים רבוא והס

קלפים בבית המסם שלו פעם אחת נפל ארז

אחד שבמקומנו ועברו שש עשרה קרונות

על חודו 🕫 אחת פעם אחת נפלה ביצת בר

יוכני ומבעה ששים כרכים ושברה שלש

מאות ארזים ומי שדיא ליה והא כתיב יכנף

רננים נעלסה פ אמר רב אשי ההוא מוזרתא

הואי: מתני׳ סאשלש גרנות למעשר בהמה

בפרם הפסח ובפרם העצרת ובפרם החג יי(והן

גרנות של מעשר בהמה) דברי ר' עקיבא בן

עזאי אומר בעשרים ותשעה באדר באחד

בסיון בעשרים ותשעה באב ר' אלעזר ורבי

שמעון אומרים באחד בניסן באחד בסיון

בכ"ם באלול ולמה אמרו בעשרים ותשעה

באלול ולא אמרו באחד בתשרי מפני שהוא

יום מוב בואי אפשר לעשר ביום מוב לפיכך

הקדימוהו בעשרים ותשעה באלול ר' מאיר

אומר יבאחד באלול ראש השנה למעשר

בהמה בן עזאי אומר האלולים מתעשרים

בפני עצמן יכל הנולדים מאחר בתשרי עד

עשרים ותשעה באלול הרי אלו מצמרפין

חמשה לפני ראש השנה וחמשה לאחר ר"ה

אינן מצמרפין חמשה לפני הגורן וחמשה

לאחר הגורן הרי אלו מצמרפין אם כן למה

ם נאמרו שלש גרנות למעשר בהמה ישעד

שלא הגיע הגורן מותר למכור ולשחום הגיע

הגורן לא ישחום ואם שחם פמור: גמ' מאי

שנא תלת אמר רבה בר שילא 🕫 לקבל חורפי

ואפלי וקייםי ומאי שנא בהני זימני אמר

רבי תנחום בריה דרב חייא איש כפר עכו

ל) ולעיל מו: נדה מ.ז. ב) ועי׳ היטב תוס' נדה מ. ד"ה מוד ר"ש], ג) ולעיל כא: נו. תמור יט:], ד) נ"א יתוש שבמקומנו יט לו ס' רבוא קלפים צבית המסם שלו כו' נ"ק, ה) שקלים ח״ר (נ מ״ל ל״ר (ז ה״ח מ״ר מ"ח, ו) ס"ח נייג, ו) ר"ה ה) [תרגום נגד קבל], [ויקרא יב], י) [שם כב], כאן מה״ד חזירין עוד העיד וכו׳. נ״ק, ל) [לשון אחר. נ״ק], וכו . נ"ק, ט [נטון מחד. נ"ק], מ] [יומאפ.], נ) [מנחות מו:], מ] [ע"ו יבש" עס], ע) [לקמן (מ.], פ) [ע"ו יא.], \$) נ"ל, מודחשיב מיום הפורים עד הפסח ל' יום ש"מ כו'. נ"ק, הפסח ל' יום ש"מ כו'. נ"ק, ק) כשתפיר אלול ויום ראשון של סוכות. ל"ק, ר) ל"ל בחשרי. שנסוכות. נייק, ל) ניינ בתשני, ש) נייק, ל) נייק מייז, א) ועוד קשה דבפ'. נייק,

הגהות הב"ח

(ה) גם' על חודו פעם כל"ל יותיבת אחת נמחק: (ב) גם" לקבל חרפי ואפלי: (ג) רש"י ד"ה נתגלתה וכו' כל זמן שהשלח כל"ל ותיבת שהעור נמחק: (ד) ד"ה בבית המסם כל"ל ותיבת באותו נמחק: (ה) ד"ה האלולים וכו' כר"מ באחד באלול 10 ככ״ם:

לעזי רש"י

לטוג"א. לייטונא"ש ולייטוגי"שו. חסה. השלישית של מעלי גירה. טורני"ך [טורניד"א]. מקולקלת.

רבינו גרשום

סבר לה כר׳ שמעוז דאמר במס׳ נדה ולד מעליא הוא דפליג עליה התם דאמר מודי ר' שמעון לענין קדשים שאינו קדוש דלא הוי ולד: זמן סבר לה כר׳ זמעון בן יהודה. דאמו עיל מחוסר זמן נכנס לדיו עיל מחוסר זמן נכנס לדיו להתעשר והרי הוא כבכור כו׳: מערקת לבנה מפשיטיז בר: מער קוד לבנה מפשיטין את המתה השלח שלה מלבישין את החיה היתום: ומלבישין את החיה נייני... נתגלה טעמא של משנתינו. יהושע ל) וכי של ר' יהושע b) וכי עבדי ליה הכי חיי: חזירים. קלפי עלין כקלח אחד: נעלסה. וגרסי׳ במנחות נושא עולה ונתחטא כלומו נושאה ומעלה לביצתה ונתחטא ומניחה בתוך קן שלה וכשהיא רוצה להטיל ביצתה יורדת לארץ ומטילה ביצתה שנאמר כי תעזוב לארץ ביציה אלמא דלא שדיא לה שתשתבר: ההיא דנפלה מוזרתא הואי דלא זמשא לזה: שלש גורווח בפרוס הפסח כו': ולמה לא אמרו בא' בתשרי. כלומר כיוז דקסברי דבאחד בתשרי כיון קטבוריז באווו בונטור ר"ה למעשר בהמה כדאמר בגמרא: כל קבל חרפי אפלי וקייטי. המבכירות מתעברות בתשרי ויולדות בניסן ומתעשרין סמוך ב...בשרק סמוך. ללידתן והמאוחרות יולדוח בתשרי והיינו פרוח הדי והיינו פרוס החג וקייטי יולדות בקיץ בפרוס עצרת: ואמאי גורנן בהני :זימני

א) נראה דנ"ל דוודאי משום

ולד מעליא הוא. דו במסכת נדה בפרק יולא דופן (מ.) קא"ר שמעון דהרי זה כילוד ואמו טמאה לידה וריש לקיש מפרש טעמא בגמרא [שם] חלד⁰⁾ לרבות יוצא דופן והכי נמי אמרינן [חולין לה:] כי יולד⁰⁾ לרבות יוצא דופן: **ודלא כר' יותנ**ן. דאמר התם בההוא פירקא [נדה שם] דמודה ר"ש לעניין קדשים שאינו קדוש דגמר לידה לידה מבכור דבעי רחם: כר׳ שמעון. דאמר דנכנס לדיר להתעשר

וכדפרשינן למילמיה לעיל בפרק הלוקח בהמה מן העובד כוכבים (דף כא:): והשלח. והעור קיים כשילא הולד לחוץ: כן סתריאל מערקת לבינה. מקום: או את המתה. כשמקשה מחמת הוולד מפשיטים עור האם שהיא מתה ומלבישין אותו לולד שהוא חי ומתקיים מפני דבר זה שעושין לו: אם החיה. זהו הולד: נסגלסה טעמא של משנחינו. דודאי משום הכי קאמר רבי יהושע אם נולד כל זמן (ג) וז שהעור שהשלח קיים אינו יתום דכיון דהעור מהנה לולד דומה כמי שאמו קיימת: כ) ועוד העיד דבר זה חזירין שבמקומנו. לשון⁰ חזרת ירק שלועזים לטוג"א: בבית המסס. היינו אותן עליו הטנים כמו הבשר עלמו שיש ^(ד) באותו המסס של בהמה שקורין לינטול"א: ועוד העיד דבר זה פעם אחת כו' על חודו. לידו ברוחבו שהוא עב כל כך שעברו עליו י״ו קרנות זו בלד זו על חודו כלומר ברוחבו של אילן: בר יוכני. עוף הוא כדאמרינן בכמה דוכתי ואימא דבר יוכני מ: טבעה. ממה שבתוכה: והכתיב כנה רננים נעלמה. ומתפרש הכי בלשון נוטריקון נושא עולה ונתחטא ישכך הקב"ה וכי בראת כנפים משובחות לאותו עוף בר יוכני שיש להם כח כל כך שנושא בילה גדולה כואת ומגביה למעלה ומורידה בנחת בקינה אלמא דלא שדיא ליה. ומורידה כמונג נחסטא לשון ירידה וחבירו תענית (דף יע.[©]) בן המתחטא לפני אביו: מוורסא הואי. בלע"ז טורני"ך שלא ישרית לכך השליכה: היתה ראויה לאפרוח לכך השליכה: בותבי' שלש גרנות למעשר בהמה. כלומר בשלשה פרקים בשנה הוי זמן מעשר בהמה שהבהמות שיולדו לו בין פרק לפרק לריך לו לעשר כשיגיע הפרק דמשיגיע הפרק לא יאכל מהן לכתחלה מדרבנן בלא מעשר אבל קודם לכן מותר דמצוה בעלמא הוא לעשר בהמותיו דהעשירי הודש מאחר שקרא עליו שם אבל הרשות בידו לאוכלו בלא מעשר אבל בהני שלשה זמנים הלריכוהו חכמים שלא יאכל לכתחלה בלא מעשר. ובגמרא מפרש מאי שנא בהני זמנים ומאי טעמא נקט לשון גרנות [נח.]: פרום. מפרש בגמרא ושםו כמה הוא. וטעמא דכל הני תנאי מפרש בגמרת ושמו: והו גרנות של מעשר דטבולין הבהמות מדרבנן: וחי לפשר לעשר בי"ט. כדמפרש בגמראע משום סקרתא שלריך לסקור בסיקרא העשירי ובי"ט אי אפשר מפני שלובע: ראש השנה. דאותן שנולדו קודם לכן אין נכנסין לדיר להתעשר עם חותן שיוולדו מכחן וחילך חדש וישן: החלולים. חותן משום להוי

שנולדו באלול אין מתעשרין לא עם בני תשרי ולא עם בני אב. וטעמא מפרש בגמרא [שם] דמספקא ליה אי הלכה כרבי מאיר^(ה) אר כרבי שמעון באחד בחשרי הלכך ממעשרין בפני עלמן: כל **הנולדין** כר. אמאן לרבי אלעזר ורבי שמעון דאמרי באחד במשרי ראש השנה למעשר בסמה: **מצטרפין.** לכונסן לדיר אחד: לפני הגורן. מאלו שלש גרנות שאין הגורן מססיק: למה נאמר. למאי הלכתא: למהור ולשחוט. לכתחלה בלא מעשר: גב" לקבל חורפי ואפלי וקייטי. שיש בהמות שמבכירות לילד קודם הפסח ויש בהמות שמאחרות עד בין פסח לעלרת ויש שאינן יולדות עד בין עלרת לחג וכנגדם חיקנו חכמים זמנים אלו. חרפי בפרוס הפסח אפלי בפרום עלרת קייטי בפרום החג. ואית דגרסי קייטי בפרום עלרת ואפלי בפרום החג:

כדי בת"ר בת"ר מועד סוף המסכת נמנא נוסחא אחרינא בכל הפי של רש"י ז"ל שבידי ח"ל

ירדה: הפים. הפנים מופרה החיר החיי שחין חפרות גדל בה והשניכתו מדעתה: בנו עצ גי גרונו ממשבר. בג' פעמים בשכה הבהחות החשרות. ובנתי מפי שעתה: פרום הפסח בבניינו יום אחרון של אלור: נון פרום עלתת שיר יום קודם וכן פרום החג דהיינו יום אחרון של אלור: (ש"ו) [כ"ש] במאי נוסו, ויום קודם וכן פרום עלתת שיר יוים ולא לול מעמיהו: בא' בניסו, ייד קודם לפסח: ולמה אמרו בל"ע באלול. דהוי ע"ו יומים ולא אתרו בא' במשרין בים לטעמיהו: בא' בניסו, ייד קודם לפסח: ולמה אמרו בל"ע באלול. דהוי ע"ו יומים ולא אתרו בא' במשרין לעלמן. משום ספיקן: כל הנולרים וכו'. הך סתמא כר"א בר' שמעון: חמש לפני ר"ה וכו'. אגב דבעי למחני ה' לפני הגורן וה' לאחר הגורן מלטרפין תנא נמי הא: לא ישחוש. דעבל' בגורן מדרבען ואם שחט פטור דלא אשכחן בעבל מעשר בהמה לא לאו ולא מימה: [בב'] לקבל חופי ואפליו וקייעי. כנגד שלשה זמנים שהבהמות יולדות אותן המתהרות לילד קרוי חרפי ויולדות בקין ולדומיהן מתעשרות בפרום החג: מאי שנא הני בסני ומני. טפי ממדש אחר קודם הפסח ועלרת וחג:

פלגא דל' יום שדורשין בהלכות הפסח קודם הפסח ובן עואי דאמר [בכ"ט] באדר אר' עקיבא לא פליג אלא באדר

> באדר משמע דערב פסח הוי בכלל הני ט"ו יום דפרום ובפרק קמא דר"ה שלשים יום ואתי לולזולי בחמץ 6 מיום משמע התם דשתי שבתות דרשב"ג

דניסן וי"ד דאייר שהן ל"א יום ומההיא שמעתין דמגילה עלמה ^{טון} יקשה למלוא י"ד יום בלא יום המעשה וי"ל דלעולם אין יום המעשה בכלל ולא חלקו חכמים בין פסח לסוכות והלכו אחר עיקר יו י"ט להתחיל בשתי שבתות מבאחד בניסן ומבאחד במשרי שבי"ט קרבנות מרובין ראייה חגיגה ושמחה ואע"ג דנביא עומד בר"ח ומזהיר על יהו פסח היינו על שחיטת פסח שבי"ד מ"מ לדורות ממה שיש להזהיר על כל פסח לא חשו חכמים למהר יום אחד בפסח יותר מבחג וגבי שקלים קבעו יש חכמים זמן בר"ח אדר ולא חשו להקדים יום אחד לפני ר"ח כדי שיהו ל' יום שלימים כיון ס שדבר מסור לב"ד של הבאת תמידין מתרומה חדשה אע"ג דבמתניתין דהכא דייקינן לכוין החשבון יאז זמן

בפרום הפסח. מפרש בגמרא ט"ו יום דפרום לשון פרוקה הסמוך לניסן דלבן עואי לעולם חסר וקביעא ליה יו זמנו לעולם בכ"ט

> (דף ז.) נמי משמע כן שמיום הפורים מתחילין לדרוש ולא מקודם גבי הם העידו שמעברין את השנה כל אדר שהיו אומרים עד הפורים משום דדורשין בהלכות הפסח קודם הפסח הפורים קודם הפסח שלשים יום שמע מינה דערב הפסח בכלל השלשים יום וכן ר"א ור"ש דאמרי בסמוך באחד בניסן מפרש בגמרא דסברי כמאו דאמר שתי שבתות שמע מינה יו ערב פסח מן המנין ותימה דקתני במילתא דר׳ אלעזר ור״ש ולמה עו [לא] אמרו באחד בתשרי מפני שהוא י"ט ואי אפשר לעשר בי"ט לפיכך הקדימוהו בכ"ט באלול והלא מן הדין הוא ס בשנים י (באלול) דיום ראשון של סוכות ממנין שתי שבתות כמו ערב פסח דעיקר מה שדורשין בהלכות הרגל קודם לרגל אינו אלא מפני ין קרבנות כדמשמע פ"ק דע"ו (דף ה:) דפריך לפני חגיהן ג' ימים ותו לא והתניא דורשין בהלכות הפסח כו׳ ש [ומשני] לדידן אפי׳ דוק שבעין פסלינן להקרבה מיבעי יאו ל' יום ועיקר דרשא דהלכות פסח משום פסח גופיה הנשחט ע"פ ולא משום ימות הפסח דהא ים נפקא פ"ק דפסחים (דף ו:) משום דנביא עומד בפסח רחשון ומוהיר בפסח שני ועיקר שני לשחיטת פסח שני נאמר ועיקר דרשא דשתי שבתות דרשב"ג מפיק להו מנביא עומד בראש חדש ומוהיר על יגן פסח ועיקר הלכות פסח מלרים לא הולרכו אלא ליום שחיטת פסח שלא היה שם ש (בפסח) קרבנות אחרים א ידו ובפרק בתרא דמגילה (דף כט:) אין יום המעשה בכלל דמוקי התם כוותיה מתני׳ שו דמקדימין וקרינן ול׳ יום דנפקא לן מנביא עומד בפסח ראשון ומזהיר על פסח שני נמי הס בלה יום המעשה דהה היכה התם י"ו

ל א מיי' פ"ז מהלכות בכורות הלכה ח סמג בכורות הככה ח סמג עשין ריב: לא ב מיי פ"ד מהלכות י"ט הלכה כו: לב ג מיי פ"ו מהלכות בכורות הלכה ו:

> תורה אור השלם 1. בְּנַף רְנָנִים נֶעֻלְסָה אִם אָבְרָה חֲסִידָה וְנֹצְה: איוב לט יג

מוסף רש"י

לב המוכר מה להמוכר מה (דברים יד) עשר תעשר את כל תבואת זרעך היולא השדה שנה שנה, ואמר מר (לעיל נג:) בשתי מעשרות הכתוב מדבר, אחד מעשר בהמה מדבר, אחד מעשר בהמה ואחד מעשר דגן (ר"ה ב.).

שימה מקובצת

ו חזרת שבמקומנו יש להם ס' רבוא קלפים בבית המסט שלו נ"א כל הס"י שבידי ששים רבוא קליפי עלין תיש שבמקומנו יש להם ס' רבוא קליפים בבית המסס שלו כר׳ ומי שדיא ליה ופי׳ רש״י ר״י קליפים בבית המסס שלו כר ומי שדיא ליה ופי׳ רש״י כ״י שבידי מורים על נוסחא זאת עיין בגליון בשולי הדף ובקצת ספרים בגמרא של . קלף כתוב יתוש שבמקומנו יש להם ס' רבוא קליפים יש להם ס' רבוא קליפים וכר עי' בתוס' מנחות ס"ו ב': גן נעלסה נושא עולה ונתחטא אמר: גז למה אמרו ונתחטא אמר: גן למה אמרו שלש: דן נ"א בס"י כולם וולד מעליא הוא ויושבין עליו ימי טומאה וימי טהרה וגבי בהמה נמי לידה מעליא הוא לקדשים ודלא כר"י ראמר בפ' יוצא דופן מודה דאמר בפי יוצא דופן מודה הוא ר"ש לענין קדשים: כרבי שמעון דאמר דנכנס לדיר וכרי נ"א כר"ש בן יהודה דאמר בפ' דלעיל מחוסר זמן נכנס לדיר להתעשר והרי הוא כבכור יחותשו החיץ הוא כבכוד והד״ה והשלח כו׳ לחוץ נמחק: ס] מקום הס״ד ומה״ד במקומינו כשהבהמה . מתה מחמת לידה מפשיטין . עור האם כו': ו] תי' שהעוו נמחק: ז] ליה פרוס לעולם ין מפני הקרבנות: יאן מיבעי לז שלשים יום: יכו דנפקא לן שלשים יום: יום יופקא לן פ״ק דפסחים מהא דנביא עומד כו׳ ומזהיר על פסח שני ועיקר הלכות פסח שני לשחיטת הפסח בי״ד באייר ושתי שבתות נמי דרשב"ג: ושתי שבונות נכי השב ג. יגן על הפסח דעיקר דרשא דפסח תיי הלכות נמחק: ידן אחרים וע״ק דבפ׳ בתרא דמגילה דמשמע התם: טון מתני׳ דבאחד באדר משמיעין על השקלים ומפרש דכיון דאמר מר בחמשה עשר בו השולחנות יושבין במדינה כר' משום שולחנות מקדימין והנוסחא שהוא בדפוס כתב בשם שווא בופוס כובב בשם ס"א: עון עצמה קשה מגופה דלרבנן הא דמשמיעין מאחד באדר על השקלים משום תרומה חדשה דאחד בניסן . ואין כאן שלשים יום בלא: יון . עיקר הי״ט להתחיל -השתי שבתות: יהן על הפסח היינו על שחיטת הפסח: יען חכמים הזמן: לן כיון שהדבר: **כא**] החשבון מכ״ט יום באדר ותדע דאע"ג דלר"ע הוי אדר פעמים מלא ופעמים חסר לא משתמיט